Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste Eesti riiklik jaotuskava aastateks 2008 – 2012

Tallinn
Mai 2006

Säästva Eesti Instituut, SEI-Tallinn Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

Töö on valminud Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse tellimuse alusel.
Töövõtu leping nr 1. 15. veebruarist 2006.a

Töögrupi juht: **Dr Tiit Kallaste**
Kliima- ja energiaprogramm
Tel.: +372 62 76 100
Fax: +372 62 76 101
http://www.seit.ee
Aadress: Box 160, 10 502 Tallinn
Külastusaadress: Lai tn 34

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste Eesti riiklik jaotuskava aastateks 2008 – 2012

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise direktiiv 2003/87/EÜ ja seda täiendav sidusdirektiiv 2004/101/EÜ

Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, millega Euroopa Liidus loodi kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise süsteem ning muudeti nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (EÜT L 275/32, 25.10.2003), ja seda täiendav Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2004/101/EÜ on ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (edaspidi *kliimakonventsioon*) (RT II 1994, 43) ellurakendamise ja selle juurde kuuluva Kyoto protokolliga (RT II 2002, 26, 111; RT I 2004, 43, 298) sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohustuse õiguslik alus kõikidele Euroopa Liidu (edaspidi *ühenduse*) liikmesriikidele. Direktiiv 2004/101/EÜ ehk nn Sidusdirektiiv näeb ette Kyoto paindlike mehhanismide nagu ühisrakenduse (edaspidi *ÜR*) ja puhta arengu mehhanismi ellurakendamise projektide tulemi arvessevõtmise kasvuhoonegaaside (edaspidi *KHG*) lubatud heitkogustega üleilmse kauplemise etapil, *Kyoto esimesel kohustusperioodil* 2008–2012.

Direktiivi I lisas on esitatud tegevusalad, mis on haaratud heitmekaubandusse. Selleks, et Eesti ettevõtjad, kes tegelevad nende tegevusaladega, saaksid osaleda ühenduse kauplemise süsteemis, tuleb Eesti Valitsusel esitada Euroopa Komisjonile kava, kui palju heitkoguseid lubatakse igale käitajale iga käitise jaoks viie aasta pikkuseks kauplemisperioodiks. Seda kava nimetatakse *kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste riiklikuks jaotuskavaks (*edaspidi *riiklik jaotuskava (RJK) või lihtsalt - jaotuskava)*. Heitmekaubanduse direktiivi kohaselt ei ole jaotuskavas kauplemiseperioodile 2008–2012 eelneval aastal (2007) enam võimalik muudatusi teha. Seepärast tuleb juba jaotuskava koostamise etapil ette arvestada kauplemisperioodi kestel asutatavate uute ettevõtetega, nn *süsteemi sisenejatega*, kes kuuluvad direktiiviga määratud käitiste kategooriasse ja kelle tegevuseks tuleb kavandada teatud hulk kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguseid (edaspidi LHK). Süsteemi sisenejate tarbeks tuleb jaotuskavas moodustada reserv.

Kasvuhoonegaaside heitmekaubanduse esimesel perioodil ei ole topeltarvestuse vältimise põhjendusega kaasatud taastuvatel energiaallikatel töötavaid elektrit või soojust tootvaid ettevõtteid. Puidu ja laiemalt biomassi kui taastuva energiaallika põletamisel tekkivad CO_2 kogused kliimamuutuste raamkonventsiooni üleilmse kokkuleppe järgi arvesse ei lähe, sest eralduv süsinikdioksiid seotakse uute roheliste taimede, sh puude kasvamise käigus fotosünteesil. Samuti ei ole kaasatud energiatõhususele ja KHG neeldumise suurendamisele suunatud projekte, needki on topeltarvestuse vältimiseks kauplemisskeemist välja jäetud. Eeloleval, teisel heitmekaubanduse perioodil, 2008-2012, tulevad mainitud ettevõtete töö tulemusena

vähendatavad KHG heitkogused arvesse juhul, kui nende ettevõtete tegevus kvalifitseerub ÜR projektidele esitatavatele nõuetele.

Kokkuvõttes loovad ülalmainitud heitmekaubanduse direktiiv ja teda täiendav sidusdirektiiv Euroopa ühenduse sisese kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise skeemi (edaspidi *ühenduse skeem*), et edendada majanduslikult kõige otstarbekamal viisil kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist.

Käesolev dokument ja selle lisad moodustavad Eesti valitsuse poolt kinnitatava kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste riikliku jaotuskava ettepaneku aastateks 2008–2012 vastavalt ülalmainitud direktiividele.

Jaotuskava ettepanek esitatakse Euroopa Komisjonile läbivaatamiseks hiljemalt 30. juuniks 2006. Euroopa Komisjoni poolt analüüsitakse kõikide liikmesriikide jaotuskavasid eesmärgiga vähendada miinimumini nn ülejaotamist (ingl *overallocation*), mis rikuks lubatud heitkoguste turu normaalset funktsioneerimist. Koos kõikide teiste ühenduse liikmesriikide jaotuskavadega vaadatakse Eesti ettepanek läbi 2006.a teises pooles. Selle käigus esitletakse Eesti ettepanekut EK Kliimamuutuste komitees ja heitmekaubanduse töögrupis. Edasi toimub jaotuskava sisuline läbiarutamine ning võimalik korrigeerimine vastavalt Euroopa Komisjoni nõudmistele. Orienteeruvalt võib see toimuda k.a. sügisel, Eesti valitsuse poolt esitatakse jaotuskava lõplik versioon Brüsselisse tõenäoliselt 2006.a detsembrikuus. Euroopa Komisjoni Kliimamuutuste komitee kontrollib ja kinnitab lõplikult kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide riiklikud jaotuskavad hiljemalt 12 kuud enne üleilmse kauplemise algust 1. jaanuaril 2008. a.

Heitmekaubanduse olemus

Kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise idee on pärit ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonist, mis seab eesmärgiks stabiliseerida atmosfääris sisalduvate kasvuhoonegaaside (KHG) kogus sellisel tasemel, mis piirab inimtegevuse mõju kliima soojenemisele. KHG välditud heitmetega ehk teisisõnu, lubatud heitkogustega kauplemise idee põhineb suurima majandusliku efektiivsuse saavutamisel kliima soojenemise vältimiseks. Riigis, kus heitmete vähendamine on majanduslikult kõige tasuvam, stimuleeritakse seda välditud heitmetonnide ostmise teel. Majanduslikult vähem arenenud riigis kasutatakse sel teel teenitud vahendeid KHG heitkoguste vähendamise meetmetele, nt kütuste vahetamisele või tehnoloogiate täiustamisele. Nii saab tonni süsinikdioksiidiga ekvivalentset KHG kogust vähendada vähimate kuludega.

Arenenud riigid, olles oma heitmete vähendamise valdkonnas jõudnud juba n-ö viimaste tonnideni, mille vältimine läheks suhteliselt kulukaks, rakendavad oma teadmisi ja tehnoloogiaid riikides, kus tööjõud ja materjalid on nende omadest tunduvalt odavamad. Direktiiv annab võimaluse omandada kuni 50% oma vabatahtliku kohustuse täitmiseks vajalikust KHG kogusest ostmise teel neilt EL liikmesriikidelt, kelle kulutused on väiksemad. Sellest tulebki majanduslik efekt. Taoliste riikide hulka kuuluvad enamus uutest ühenduse liikmesriikidest, kellel Kyoto

protokolliga sätestatud KHG heitkoguste vähendamise kohustus, nn *Kyoto sihtarv*, on juba saavutatud tänu sellele, et üleminekul plaanimajanduselt turumajandusele vähendati oluliselt energiamahukate majandussektorite toodangut. Seoses üleminekuga turumajandusele saavutasid need riigid neile märksa paremini sobiva majanduse struktuuri ja kokkuvõttes vähenesid märkimisväärselt ka KHG atmosfääri paisatavad kogused võrreldes Kyoto protokollis kokkulepitud võrdlusaastaga 1990.

Eesti 1990. aasta kasvuhoonegaaside arvestuslik (neto)heitkogus oli 37 174 tuh tonni, millest 8%-line vähendamine (Kyoto protokollist tulenev kohustus) moodustab 2 973 tuh tonni. Seega on *Kyoto sihtarv* aastateks 2008–2012 Eesti jaoks 34 201 tuh tonni aastas. Eesti 2004.a arvestuslik (heitmed miinus sidumine) CO_2 heitmekogus oli 13 005 tuhat tonni. Tänu sellisele suurele CO_2 heitkoguste vähendamisele on Eesti ja veel 6 EL-ga ühinenud endist Ida-Euroopa riiki, nn siirdemajandusega riiki (nende hulka ei kuulu Sloveenia) olukorras, kus riik tervikuna formaalselt ei peagi kasvuhoonegaaside heitkoguseid eeloleval kauplemisperioodil vähendama, kuna Kyoto protokollis sätestatud tase on juba saavutatud. Kokkuvõttes saavutatakse tulenevalt Kyoto protokolliga sätestatud sihtarvudest KHG heitkoguste vähendamine vähimate rahaliste kulutustega.

Heitmekaubanduses tekib positiivne tulem vaid juhul, kui süsteemiga haaratud käitajad juurutavad uut tehnoloogiat, tõstavad energiakasutuse efektiivsust, vähendavad KHG heitkoguste eri-emissiooni, lähevad energiatootmisel üle taastuvate energiaallikate kasutamisele, edendavad ühisrakendusprojekte, jms. Tulemuseks on see, et nende käitiste aastased heitkogused jäävad väiksemaks neile lubatud heitkoguste riikliku jaotuskavaga määratust ja nendel on võimalus realiseerida tekkinud ülejäägi ühenduse heitmekaubanduse turul, lubatud heitkoguste börsil hinnataseme juures, mis neile enim sobib. Eesti käitistel, mis on kvalifitseerunud Euroopa heitmekaubanduse nõuete järgi, on piisavalt suur KHG heitkoguste vähendamise potentsiaal, et süsteemis edukalt osaleda. Kasu on kahekordne - vähendades süsinikuheite hulka toodangu või teenuse ühiku kohta, tõuseb tootmise efektiivsus eelkõige väiksema energeetilise tooraine vajaduse tõttu. Teisalt, kui väheneb KHG heide, suureneb jaotuskavaga lubatud ja tegeliku heitkoguse vahe, mida saab pakkuda müügiks Euroopa Liidu majanduslikult ja tehniliselt arenenud riikidele, kes vajavad neid oma Kyoto sihtarvu täitmiseks.

Heitmekaubanduse direktiivi 2003/87/EÜ I lisa klassifikatsiooni kohaselt saavad lubatud heitkogustega kauplemise süsteemis osaleda käitised, kes kuuluvad nelja järgmisesse sektorisse:

- energiatootmine, sh koksiahjud ja naftasaaduste ümbertöötlemine,
- metallide tootmine ja töötlemine,
- mineraalsete materjalide töötlemine,
- muud tegevusalad – nt tselluloosi- ja paberitootmine.

Eestis on tegemist vaid kolme sektoriga, sest puuduvad direktiiviga määratud mahtudes metallide tootmise ja töötlemisega tegelevad käitised. Energiatootmisel on skeemi kaasamise piiriks seatud soojuslik sisendvõimsus vähemalt 20 MW, mineraalitööstuse ettevõtetel on antud päevased tootmismahud järgmiselt: tsemenditootmisel – vähemalt 500 tonni tsemendiklinkrit, lubjaahjudel vähemalt 50

tonni lupja, klaasitööstuses on sulatusahjude võimsuseks vähemalt 20 tonni klaasimassi, keraamikatööstuses – 75 tonni toodangut, jms, ning lõpuks nn muude tegevusalade hulgas paberitootmine – vähemalt 20 tonni paberit. Euroopa Komisjoni Kliimamuutuste komitee on käesoleva aasta kevadel vastu võtmas otsust mitmete käitiste energiatootmise sektori alla kinnitamise kohta. Eesti osas tähendab see põlevkivikeemiatööstuse ja mõningate muude ettevõtete, mille energeetiline võimsus on suurem kui 20 MW, lülitamist ühenduse skeemi aastatel 2008-2012.

Jaotuskava koostamise põhimõtted

1. Lubatud heitkoguste jaotamise alus. Kasvuhoonegaaside Eesti Riikliku jaotuskava aastateks 2008-2012 koostamisel on lähtutud direktiivi poolt etteantud ühest võimalikust lähendusest - heitmete ajaloolise trendi (ingl *grandfathering*) järgimise printsiibist, kus heitmete projektsioonid viie-aastase kauplemisperioodi tarbeks on arvutatud eelmiste perioodide heitmetasemete alusel. Taolist lähenemisviisi on kasutatud ka käimasoleva kolmeaastase kauplemisperioodi jaotuskava koostamisel ja see on Eestile tõenäoliselt enim sobiv printsiip. *Kyoto esimese kohustusperioodil*, aastatel 2008 – 2012 planeeritava heitmekaubanduse jaotuskava koostamisel kasutati erinevates sektorites erineva pikkusega lähteandmete perioode: soojuse tootmisega tegelevate käitiste puhul pikemat, üheksa-aastast perioodi aastatel 1995–2003, elektritootmise ettevõtete puhul nelja-aastast perioodi aastatel 2000–2003 ja tööstusettevõtetel samuti sama nelja-aastast perioodi aastatel 2000–2003.

2. Varase tegevuse põhimõtte rakendamine. Riiklikus jaotuskavas on kasutatud direktiiviga ettenähtud võimalust nn varase (varajase) tegevuse (ingl *early action*) arvestamiseks, mida käsitletakse kui käitiste poolt kasvuhoonegaaside vähendamisele orienteeritud vabatahtlikke tegevusi kuni käesoleva jaotuskava esitamiseni. Varase tegevuse kompenseerimiseks on esimeses jaotuskavas aastateks 2005-2007 saanud täiendavaid lubatud heitkoguseid elektritootmisega tegelevad käitised, samuti enamsaastava fossiilkütuse asendanud või vananenud tehnoloogia väljavahetanud käitised. Vastavalt juhendile arvestatakse varase tegevusena enne esimese riikliku jaotuskava esitamist valitsusele, st enne 2004.a aprillikuud, toimunud meetmeid ja investeeringuid sel eesmärgil, et neid käitiseid koheldaks samaväärselt nendega, kes kasvuhoonegaaside vähendamisele orienteeritud vabatahtlike tegevustega alustasid alles esimesel kauplemisperioodil. Sisuliselt tähendab see, et esimese perioodi kohta arvestatud varase tegevuse aastased LHK-d jaotatakse samadele käitistele samas mahus ka teisel kauplemisperioodil.

3. Lubatud heitkoguste siseriiklik hind jaotuskavas. Lubatud heitkogused on jaotatud kõikidele teisel kauplemiseperioodil osalevatele käitistele tasuta vastavalt direktiivi artikliga 10 antud võimalusele, st ilma oksjonit korraldamata. Eesti seisukoht on, et kasvhoonegaaside lubatud heitmetega kauplemisse tuleks kaasata võimalikult enam selle alla kvalifitseeruvaid käitiseid, millega on võimalik osalejaid stimuleerida vähendama kliima soojenemist põhjustavaid heitmeid. Riik võtab heitmekaubanduse korraldamisega seonduvad kulud nii ühenduse heitmekaubanduse skeemi esimesel perioodil, 2005-2007 kui ka *Kyoto esimesel kohustusperioodil*, 2008-2012 oma kanda.

4. Lubatud heitkoguste reserv. Riiklik jaotuskava näeb ette reservi nende uute alustavate ettevõtete, süsteemi sisenejate tarbeks, kes vastavad heitmekaubanduse kõikidele nõuetele ja alustavad oma tegevust aastatel 2008-2012. Reserv moodustatakse arvestuslikust kogusest, mida on võimalik arvutada lähtuvalt olemasolevast informatsioonist jaotuskava koostamise ajaks ning lisaks kolmeprotsendilisest varust viieaastase kauplemisperioodi peale. Reserv jaotatakse esialgu proportsionaalselt igale viiele aastale vastavalt nende aastate lubatud heitkogustele. Teisest kauplemiseperioodist ülejäävaid lubatud heitkoguseid ei ole võimalik üle kanda järgmisesse, peale 2012 aastat toimuvale kolmandale kauplemisperioodile. Aastast uute sisenejate reservi ülejääki on aga võimalik kanda järgmistesse kauplemisaastatesse. Riiklikus reservis ei tehta sihtotstarbelisi eraldisi potentsiaalsete uute käitiste tarbeks. Aastast uute sisenejate reservi ülejääki on aga võimalik kanda järgmistesse kauplemisaastatesse. Juhul, kui riiklikust reservist jääb osa lubatud heitkoguseid kasutamata, realiseerib riik need ise nn järelturul 2013. aastal.

5. Süsteemi sisenejate kohtlemine. Kõiki uusi alustavaid ettevõtteid koheldakse võrdväärselt sõltumata sellest, millisesse direktiiviga ettenähtud sektorisse nad kuuluvad. Lubatud heitkoguste jaotamine uutele sisenejatele toimub põhimõttel, kes esimesena taotleb lubatud heitkoguseid koos kõikide nõutavate dokumentidega, see saab ka temale vajaminevad keskkonnakompleksloa alusel taotletavad lubatud heitkogused. Kui lubatud heitkoguseid ei jätku kõikidele uutele sisenejatele, siis tuleb viimastel taotlejatel, kes soovivad heitmekaubanduse süsteemi siseneda, need osta.

6. KHG õhkupaiskavad ja KHG õhkupaiskamist vältivad ettevõtted jaotuskavas. Seoses taastuvenergia projektide kaasamisega Euroopa heitmekaubanduse teisel (ja samas üleilmse kauplemise esimesel) etapil, tuleb vahet teha kasvuhoonegaase atmosfääri paiskavatel käitistel ja nendel ÜR tulemusena käivitatud või käivitavatel projektidel, mis oma tegevusega väldivad kasvuhoonegaaside eraldumist. Sellest tulenevalt tuleb teises riiklikus jaotuskavas, RJK2 lisaks registreeritud käitistele ja nende poolt õhkupaisatavate heitkoguste prognoosile, ette näha ka ÜR projektide poolt välditavad KHG heitkoguste prognoosid. Eesti omab märkimisväärset kogemust ühisrakenduse lähteetapiga juba alates 1990ndate aastate algusest. Marrakesh'i lepetele tuginevalt käivitati 21. sajandi esimestel aastatel Eestis rida ühisrakendusprojekte. Käesolevas töös esitatakse jaotuskava koosseisus ÜR projekte kahes sektoris; tuuleenergia- ja biomassi sektoris. Hüdroenergia sektoris on küll arvele võetud arvukalt väikeseid projekte, mis siiski ühel või teisel põhjusel ei kvalifitseeru rahvusvaheliste kliimamuutuste leevendamise koostöö nõuetele vastavalt ÜR alla.

7. Sidusdirektiivi põhimõtete arvestamine. Seoses sellega, et Euroopa Komisjon ei ole suutnud käesolevaks ajaks välja töötada ühenduse liikmesriikidele vastuvõetavaid juhiseid ÜR projektide tulemi arvestamiseks vältides seejuures KHG heitkoguste topeltarvestust, esitatakse käesolevas jaotuskavas ÜR projektide tulemusena välditavad kogused lihtsalt jaotuskavast eraldi. Seejuures tehakse vahet kahesuguses arendamise faasis olevate projektide vahel. Esiteks need, mis on juba töös või millele on Keskkonnaministeeriumi poolt antud ametlik heakskiidukiri (ingl *Letter of Approval, LoA*). Selline on üks komisjoni poolt visandamisel olevatest tingimustest ÜR projekti RJK2 koosseisus arvele võtmiseks. Teiseks need, mis on

projektiarendamise sellises seisus, kus nende projektide peatset käivitumist võib hinnata väga tõenäoliseks.
Ilmselt oleks otstarbekohane ja vajalik ka ÜR projektide kogu võimaliku tulemi määratlemisel arvestada teatava varuga, sest viie-aastase perioodi jooksul võib oletada veel mitmete projektide käivitumisega.

Jaotuskava aastateks 2008-2012

Eesti Valitsus taotleb kasvuhoonegaaside teise riikliku jaotuskavaga õigust kogusummas 122,86 miljoni tonni süsinikdioksiidi õhkupaiskamiseks aastatel 2008 – 2012. Kaheks suurimaks kauplemisskeemis osalevaks ettevõtteks on AS Eesti Energia - peamine elektritootja ja AS Kunda Nordic Tsement. Nende kahe ettevõtte käitiste poolt õhkupaisatavad KHG heitkogused moodustavad ligikaudu 87,1% kogu teise jaotuskava lubatud heitkogustest. Viie-aastase kauplemisperioodi tarbeks sellise koguse taotlemise aluseks on võetud viimastel aastatel järjest suurenev elektritarbimise (kuni 6,6% juurdekasv aastas) rahuldamine Eestis kui ka väljamüüdava elektri osa märkimisväärne suurendamine lähiaastatel. Elektri sisemaise tarbimise suurendamist on soodustanud jätkuvalt kõrge sisemajandusliku koguprodukti juurdekasvutempo, mis viimastes kvartalites ulatub ca 10 protsendini. Elektri eksport nähakse ette eelkõige lähinaabritele, Lätile ja Leedule ning 2006.a lõpul käikuantava 330 MW *ESTLINK* merekaabli kaudu Soome. 2008-2012 kauplemiseperioodi sisse planeeritakse ka teise Eesti-Soome merekaabli käikuandmine, mis omakorda suurendab elektritootmist. Tsemendi nõudluse järsu kasvu tingimustes Läänemere piirkonnas on Eesti ainus tsemenditootja AS Kunda Nordic Tsement teinud otsuse renoveerida ja taaskäivitada vahepeal seisnud kolmanda pöördahju, mis ettevõtte kavade kohaselt hakkab täie võimsusega toodangut andma juba 2007.a teises pooles ning aastatel 2008-2012 töötab nominaalvõimsusel.

Kokkuvõttes määravadki need kaks suurt osalist RJK2 dünaamika, sest suuruselt järgmiste käitiste, osaliste kogused on märkimisväärselt väiksemad.

Ülalmainitud summaarses viie-aastase perioodi koguses sisaldub lubatud heitkoguste reserv, 8,6 miljonit tonni, mis on mõeldud jaotamiseks uute süsteemi sisenejate tarbeks. Jaotuskavas ettenähtud riiklik reserv jaotatakse kas proportsionaalselt igale viiele aastale vastavalt nende aastate lubatud heitkogustele või võrdselt igale aastale. Alternatiivina on mõeldav ka fikseeritud uute sisenejate kogused jaotada vastavuses nende poolt esitatud taotlustele aastate kaupa, ülejäänud osa reservist aga aastate vahel võrdselt. Ühest kauplemisaastast ülejäävaid lubatud heitkoguseid võib järgmisesse aastasse üle kanda, kuid mitte ühest perioodist teise. Teisest kauplemiseperioodist ülejäävaid lubatud heitkoguseid ei ole võimalik üle kanda järgmisele, peale 2012 aastat toimuvale kolmandale kauplemisperioodile.

Riiklik jaotuskava hõlmab käesoleval ajal kokku 45 käitist, millest 2 käitist kuuluvad nn muude tegevusalade alla, täpsemalt paberi- ja tselluloositööstuse, 6 käitist mineraalitööstuse ja ülejäänud 37 – energiatootmise sektori alla. Kaugkütte katlamajasid võimsusega üle 20MW, nii nagu direktiiv ette näeb, on loetelus kõige enam – üle 20, elektritootmisega tegelevad 4 peamist AS Eesti Energiale kuuluvat käitist ja 2008.a käivitatav Väo Elektri- ja soojuse koostootmisjaam ning veel mõned

väiksemad käitiste poolt ehitatud koostootmisjaamad, vt lähemalt tabeli kujul lisatud jaotuskava.

Teisel kauplemisperioodil planeeritakse käivitada kaks biomassil, täpsemalt turbal töötavat elektri- ja soojuse koostootmisjaama; AS Digismarti poolt arendatav Väo jaam ja AS Fortum Tartu poolt arendatav Anne jaam. Heitmekaubanduse direktiivist lähtudes kvalifitseeritakse turvas fossiilsete kütuste hulka, seetõttu kuuluvad mõlemad tulevased koostootmisjaamad jaotuskava koosseisu kui KHG heiteid õhkupaiskavad käitised. Neist esimene kuulub direktiiviga kaasatavate käitiste hulka sarnaselt teiste riiklikus jaotuskavas esitatud käitistega. Täiendavalt ei ole võimalikelt uutelt käitistelt, mis võiksid kvalifitseeruda direktiiviga ettenähtud käitiste loetelusse, jaotuskava koostamise ajaks taotlusi laekunud. See aga ei välista taoliste taotluste esitamist järgnevate aastate jooksul kuni 2012. aastani. Selleks nähakse jaotuskava reservis ette täiendavad kogused kolme protsendi ulatuses kogu lubatud heitkoguste arvulisest väärtusest aastatel 2008-2012.

Vastavalt sidusdirektiivile, Euroopa Nõukogu direktiivile 2004/101/EÜ, kaasatakse üleilmsel heitmekaubanduse käivitumisel aastatel 2008-2012 ühisrakendusprojektid, mis Eestis on kõik taastuvate energiaallikate kasutuselevõtmisega seonduvad projektid. Eestis on ÜR raames töös 1 suurem, Pakri tuulepark ja Esivere tuulepark, arendamisel aga veel 16 tuuleparki. Kokku on arendamisel ja töös enam kui 530 MW tuuleenergia kasutamise energeetilist võimsust. Biomassi kastuselevõtu alal töötavad ÜR projektid on veel Paide, Tamsalu ja Kadrina väikekatlamajad. Samuti Saaremaa biojäätmete käitlemise tehas. Need ÜR projektid moodustavad ÜR esimest liiki reservi (ingl *set aside*). Esialgsete arvestuste kohaselt moodustab taoline reserv 1,45 miljonit t, sh tuulesektoris 1,18 ja biomassi sektoris 0,267 miljonit t CO_2 ekvivalenti.

Teise reservi moodustavad need ÜR projektid, mis on käesoleval ajal arendamisel, st projekti arendaja on esitanud Keskkonnaministeeriumile esialgse projekti-idee ingl *Project Idea Note*, *PIN* ja saanud sealt ka esialgse toetuskirja, ingl *Letter of Endorsement*, *LoE* ning on läinud edasi juba järgmiste ÜR teostamiseks vajalike toimingutega. Taoliste projektide käivitumise tõenäosust perioodil 2008-2012 võib lugeda suureks. Selle reservi moodustavad mainitud 16 tuulepargi projekti, 3 biomassi, kõik biogaasi projekti. Esialgsete arvestuste kohaselt moodustab taoline reserv 8,105 miljonit t, sh tuulesektoris 6,918 ja biomassi sektoris 1,187 miljonit t CO_2 ekvivalenti. Täiendavalt tuleks ette näha ka ÜR projektide osas võimalust, et projekti-ideed esitatakse Keskkonnaministeeriumile teise kauplemisperioodi kestel.

Tänu ÜR projektidele toodetakse energiat taastuvate energiaallikate või puhtamate kütuste baasil, vähendatakse tehnoloogiliste täiustuste ja säästumeetmete abil energiatarvet toodangu või teenuse ühiku kohta ning välditakse või vähendatakse fossiilkütuste põletamist, mis kokkuvõttes tähendab KHG heitkoguste vähendamist või koguni vältimist. Sidusdirektiivi põhitees on nn topeltarvestuse vältimine. See tähendab, et kui ÜR projekti tulemusena väldib nt, tuulepark, mis põhineb tuule kui taastuva energiaallika energia kasutamisel, fossiilkütuste põletamist, siis tuleb elektritoodangule vastav kogus KHG lubatud heitkoguseid fossiilkütuseid kasutatavatele elektrijaamadele jaotatud kogusest maha arvata. Sidusdirektiiv käsitleb seejuures üldiseid juhtumeid, mis võivad heitmekaubanduse olemust deformeerida. Ühisrakenduse esimest ja teist liiki reservi mahaarvamise rakendusjuhised sätestatakse Välisõhu kaitse seaduse muudatustega.